

Lokale inclusie agenda gemeente Hulst 2019 - 2023

De raad van de gemeente Hulst;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 09-10-2019 nr. 159184

BESLUIT:

Naar aanleiding van de ondertekening van het VN-verdrag Handicap, met daarmee de bijbehorende verplichtingen vanuit de overheid tot vaststelling van de Lokale inclusie agenda Gemeente Hulst 2019 - 2023.

"De kracht van Samen"

Voorwoord

Door de ondertekening van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap door Nederland in 2016, is elke Nederlandse gemeente verplicht om een lokaal inclusiebeleid te ontwikkelen en uit te voeren. Inclusie houdt in dat elke individu als volwaardig wordt geaccepteerd en dat de omgeving zó is ingericht dat hij of zij volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij.

Ongeveer 1 op de 10 mensen in Nederland heeft een beperking die invloed heeft op het dagelijks leven. Mensen met een beperking lopen er regelmatig tegenaan dat gebouwen, toiletten, websites of winkels niet toegankelijk zijn. Verder wordt bij het opstellen van informatie vaak geen rekening gehouden met mensen met een verstandelijke beperking, waardoor de teksten voor hen te moeilijk zijn. Ook voor mensen die doof of slechthorend zijn is informatie niet altijd toegankelijk. Bijvoorbeeld als een filmpje wordt vertoond dat niet ondertiteld is of als bij een presentatie geen tolk gebarentaal aanwezig is. Dit belemmert mensen met een beperking om zelfstandig aan de maatschappij deel te nemen.

Om deze reden is de gemeente Hulst in 2018 begonnen met het opstellen van de voorliggende lokale Inclusie Agenda 2019. Na het vergaren van de nodige informatie voor het opstellen van deze agenda, kunnen we eigenlijk wel met trots zeggen dat we in de gemeente Hulst gelukkig al veel bezig zijn met inclusie. Soms is dit voor de samenleving wat minder zichtbaar omdat dit zich met name in het beleid op de achtergrond afspeelt.

Voor de ontwikkeling van deze agenda hebben we met verschillende organisaties en individuen contact gezocht. Allemaal personen met een bepaalde expertise als het gaat om inclusie.

We streven er naar om met deze agenda een aangenamere leefomgeving voor iedereen te creëren. Een omgeving waar iedereen op zijn/haar eigen manier kan participeren en bijdragen in onze *Hulster* samenleving. Een omgeving waar iedereen kan zijn wie hij/zij wil zijn. Er is gezocht naar haalbare en realistische doelen. We willen immers geen stip op de horizon die niet haalbaar is.

Wethouder René Ruissen

Inleiding

In deze inclusie agenda vinden we verschillende aspecten van het VN-verdrag handicap terug. Om te beginnen wordt er een omschrijving gegeven van de wetten die verbonden zijn aan het verdrag.

In hoofdstuk twee maken we kennis met de twaalf onderwerpen die gebruikt zijn in deze lokale inclusie agenda. Er wordt kort uitgelegd wat ze inhouden en aan welke onderwerpen we eerst prioriteit geven. Ook maken we in dit hoofdstuk onderscheid tussen onderwerpen die altijd van belang zijn en overal in terug komen en onderwerpen die voortkomen uit onze levensdomeinen.

Misschien wel het belangrijkste hoofdstuk van deze lokale inclusie agenda, is hoofdstuk drie. Het uitvoeringsprogramma waarin per onderwerp nogmaals een korte toelichting wordt gegeven, welke doelen we hebben gesteld en wat we hiervoor willen gaan doen. Ook bevat dit onderwerp een prijsindicatie van de geschatte kosten per onderwerp.

In hoofdstuk vier spreken we over het tijdspad waarin alles uitgevoerd/opgezet dient te worden. Gevolgd door een samenvatting van de financiële benodigdheden in hoofdstuk vijf.

Voor het inschatten van het benodigde budget zijn ook verschillende onderzoeken gedaan. De rapportages van deze onderzoeken zijn als bijlage toegevoegd.

1. Wettelijk Kader

1.1. VN-verdrag handicap

Het wettelijk kader voor de inclusie agenda bestaat uit verschillende wetten. Zo is het VN-verdrag handicap de belangrijkste. Zoals in de inleiding al vernoemd, stelt dit verdrag het verplicht dat overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties activiteiten benoemen om het VN-verdrag Handicap in de praktijk te verwezenlijken. Met als doel een gelijkwaardige participatie van mensen met een beperking in de maatschappij. Dit verdrag is van toepassing op alle soorten handicaps die mensen kunnen beperken in het meedoen in de samenleving. Het bevorderen van inclusie en participatie van mensen met een handicap staat centraal.

In de Tweede kamer is bij de ratificatie van het VN-Verdrag een aanvullend voorstel aangenomen waarin staat dat gemeenten een integraal plan moeten maken voor de lokale uitvoering van het VN-Verdrag Handicap. Daarom beschrijven we in deze 'inclusie agenda' met welke actiepunten de gemeente Hulst de komende periode aan de slag gaat.

De implementatie van het Verdrag en het opstellen van een inclusie agenda is gebaseerd op een aantal randvoorwaarden:

1. Deze inclusie agenda is gericht op langdurige inzet waarbij prioritering wordt aangebracht: De fysieke toegankelijkheid en bereikbaarheid van openbare ruimten en gebouwen stellen wij als gemeente voorop.
2. De implementatie verloopt geleidelijk.
3. Gezamenlijkheid: integraal werken en het zoeken naar verbinding is belangrijk.
4. Betrokkenheid van ervaringsdeskundigen: 'niets over ons, zonder ons'.

1.2. Wetten die gewijzigd zijn ter uitvoering van het Verdrag

Het VN-verdrag hangt samen met een aantal andere wetten binnen het sociaal domein. Door de invoering van het VN-verdrag handicap zijn een aantal wetten gewijzigd.

Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz)

De Wgbh/cz is sinds 14 juni 2016 uitgebreid met de sector goederen en diensten. Dat betekent bijvoorbeeld dat iemand met een handicap bij een aanbieder van goederen en diensten kan vragen om een aanpassing in zijn individuele geval en dat die aanpassing moet worden geboden, tenzij deze voor de aanbieder een 'onevenredige belasting' vormt.

Voorbeelden van doeltreffende aanpassingen:

- Wanneer iemand in een rolstoel een brood wil kopen bij een bakker met een hoge drempel, kan hij vragen aan de bakker hem over de drempel te helpen.
- Iemand met een visuele beperking kan vragen om productinformatie voor te lezen.
- Wanneer iemand dyslexie heeft, kan hij vragen om meer tijd om een toets te maken.

Uitleg Wgbh/cz en doeltreffende aanpassingen

De Wgbh/cz is ervoor bedoeld om discriminatie op grond van handicap tegen te gaan. Deze wet is van toepassing op een aantal sectoren: arbeid, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, direct op het beroep gericht onderwijs (praktijkonderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs), wonen, openbaar vervoer en goederen en diensten.

In artikel 2 van de Wgbh/cz is voor degene tot wie het 'verbod van onderscheid' zich richt, de verplichting opgenomen om naar gelang de behoefte doeltreffende aanpassingen te verrichten, tenzij deze voor hem een onevenredige belasting vormen. Dit geldt binnen alle genoemde sectoren.

Sinds 1 januari 2017 geldt het nieuwe artikel 2a van de Wgbh/cz. Dat bepaalt dat degenen tot wie het verbod van onderscheid zich richt tenminste geleidelijk zorg dragen voor de algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of chronische ziekte. Dit hoeft niet wanneer dat voor hen een 'onevenredige belasting' vormt. Hiermee is algemene toegankelijkheid als norm in de Wgbh/cz vastgelegd. Deze norm heeft als doel ervoor te zorgen dat in de toekomst toegankelijkheid voor iedereen geen service of uitzondering meer is, maar een vanzelfsprekendheid.

Kieswet

Er is een wijziging van de Kieswet op handen, waarin staat dat burgemeester en wethouders er zorg voor dragen dat alle stemlokalen zo zijn ingericht dat mensen met een lichamelijke beperking zoveel mogelijk zelfstandig hun stem kunnen uitbrengen. Voldoet een gemeente hier niet aan, dan wordt dit besproken met de gemeenteraad. De ingangsdatum voor deze wetswijziging is nog niet vastgesteld.

Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning

In de Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning is bepaald dat gemeenten uitvoering moeten geven aan het Verdrag. Bijvoorbeeld via het vaststellen van een periodiek plan. Hierbij kunnen gemeenten aansluiten op activiteiten die al binnen en buiten het sociale domein plaatsvinden. In het Verdrag zelf staat verder dat inwoners met een beperking bij het opstellen van het beleid betrokken worden.

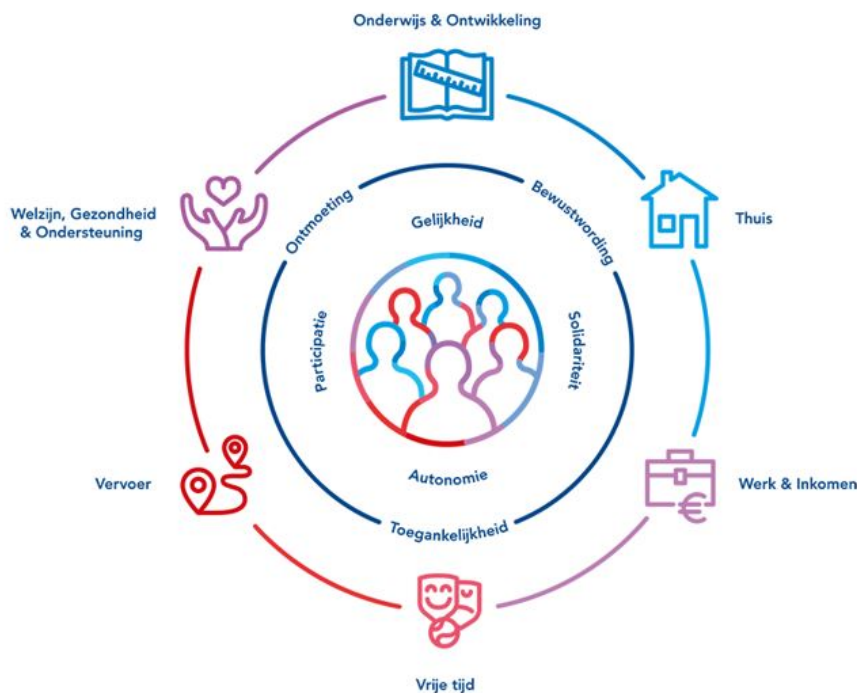
Toegankelijk bouwen in het Actieplan Bouw

In 2019 voert het kabinet het Actieplan Bouw uit dat gezamenlijk met de bouwsector, cliëntorganisaties en mensen met een beperking is opgezet om de toegankelijkheid van gebouwen (waaronder woningen) voor mensen met een beperking te verbeteren. Er komen eenduidige richtlijnen voor toegankelijk (ver)bouwen, met het doel om partijen concrete handvatten te bieden voor de vraag wanneer gebouwen voldoende toegankelijk zijn en welke maatregelen zij daartoe kunnen nemen. Ook gaat de regering onderzoeken of knelpunten in de praktijk moeten leiden tot aanvullende eisen in het Bouwbesluit. Een kwetsbaar punt in het actieplan is dat het gaat om vrijwillige afspraken. De partijen aan tafel zijn van goede wil maar of dat in de praktijk voldoende is, moet blijken.

2. Index Lokale inclusie agenda

2.1. Thema's en onderwerpen

Het VN-Verdrag heeft als doel dat Nederland toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. De samenleving moet ervoor zorgen dat de achterstanden die mensen met een beperking ervaren om volwaardig mee te kunnen doen, worden weggenomen. Om deze achterstanden in de gemeente Hulst - voor zover mogelijk - weg te werken, zijn er doelen en plannen ontwikkeld op twaalf verschillende onderwerpen. Voor deze agenda is de index lokale inclusie agenda VNG gebruikt.

Figuur 1 Index lokale inclusie agenda VNG

We gaan uit van het middelste icoon: iedereen doet mee. De groep mensen om wie het gaat: mensen mét en zónder beperking. Mensen met een zichtbare beperking, mensen met een niet-zichtbare beperking en mensen zonder beperking.

De eerste ring zijn de uitgangspunten:

- Gelijkheid, solidariteit, autonomie en participatie – Bij het ontwikkelen van de lokale inclusie agenda worden deze uitgangspunten gebruikt om te toetsen of het beleid voldoet. Gaat het uit van gelijke rechten? Draagt het bij aan de autonomie van mensen met een beperking? Laat het zien dat we in de gemeente uitgaan van solidariteit? Zorgt dit beleid ervoor dat echt iedereen kan deelnemen?

Bij het ontwikkelen van beleid voor een inclusieve gemeente, zijn er een aantal onderwerpen die altijd van belang zijn of vaak zelfs noodzakelijk. Deze onderwerpen zijn: bewustwording, ontmoeten, en toegankelijkheid.

Deze laatst genoemde onderwerpen, die altijd van belang zijn, hebben wij aangevuld en vervormd tot de volgende onderwerpen die uitgewerkt worden in onze agenda:

Toegankelijkheid, veiligheid, beleidsvorming, niets over ons zonder ons, informatie & communicatie, en bewustwording.

Een inclusieve samenleving heeft betrekking op verschillende aspecten van het leven van inwoners. In deze index worden zes levensdomeinen, die voor iedereen van belang zijn, onderscheiden: Onderwijs & Ontwikkeling, Welzijn, gezondheid & ondersteuning, Vervoer, Vrije Tijd, Werk & Inkomen en Thuis.

Daarmee komt het totaal van het aantal dat in het uitvoeringsprogramma wordt uitgewerkt op twaalf onderwerpen.

2.2. Onderwerpen toegelicht

2.2.1. Levensdomeinen

Onderwijs en Ontwikkeling

Op het gebied van onderwijs en de rol van de gemeente denkt men in eerste instantie vaak aan de huisvesting. De gemeente heeft inderdaad de taak om toe te werken aan de verbetering van de algehele toegankelijkheid van onderwijsgebouwen, dit wordt later nog besproken bij het onderwerp

toegankelijkheid. Maar niet alleen fysieke toegankelijkheid is belangrijk. Er speelt meer. Ook op gebied van onder andere voorschool, lesmateriaal en begeleiding van school naar werk is specifieke aandacht nodig voor mensen met een beperking.

Bij het stellen van onze doelen wordt er rekening gehouden met verschillende subonderwerpen: Inclusief onderwijs, toegankelijke schoolgebouwen, leven lang ontwikkeling, voorschool en veilig naar school.

Thuis

Bij het onderwerp "thuis" gaat het over het creëren van een thuis waarbij de woning is ingericht naar de wens en bruikbaarheid van de bewoner. Het kan zijn dat daarvoor fysieke aanpassingen of begeleiding nog zijn. Prettig wonen kan ook te maken hebben met de bereikbaarheid en de directe omgeving van de woning.

Bij het stellen van onze doelen voor het onderwerp thuis wordt gebruik gemaakt van een aantal sub onderwerpen: woningaanbod, zelfstandig wonen, omgeving & locatie, eigen regie en veiligheid.

Werk en Inkomen

Het hebben van (betaald)werk kan het gevoel van maatschappelijke betekenis sterk vergroten. En zo goed voor mensen met als voor mensen zonder beperking. Betaald werk zorgt er voor dat zowel de nodige als de leuke activiteiten betaald kunnen worden. Ook zorgt het voor een stukje zelfstandigheid.

Bij het stellen van onze doelen op het onderwerp werk en inkomen hebben we rekening gehouden met de volgende sub onderwerpen: begeleiding naar werk, aangepast werk, besteedbaar inkomen, een duurzame baan, maatschappelijk rendement en toegankelijke werkplek.

Vrije Tijd

Vrije tijd staat in het teken van – kunnen doen wat je wilt – inwoners kunnen in hun vrije tijd aan allerlei activiteiten deelnemen en locaties bezoeken. Het onderwerp vrije tijd loopt uiteen in een aantal behoorlijk diverse sub onderwerpen wat maakt dat het goed inrichten van dit onderwerp misschien wel één van de belangrijkste taken is in deze inclusie agenda.

Bij het stellen van onze doelen voor het onderwerp vrije tijd hebben we rekening gehouden met de volgende sub onderwerpen: winkels & horeca, spelen & sporten, cultuur & evenementen, burgerschap, toegankelijkheid openbare gebouwen, toegang tot informatie en natuur.

Vervoer

Goed toegankelijk vervoer is essentieel voor een inclusieve samenleving. Inwoners moeten/willen zich kunnen verplaatsen van bijvoorbeeld thuis naar werk, school en vrijetijdsbesteding. Hoe meer zelfstandig dit georganiseerd kan worden, hoe beter. Het laten aansluiten van alle vervoersvormen op elkaar is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Bij het opstellen van onze doelen voor het onderwerp vervoer hebben we rekening gehouden met de volgende sub onderwerpen: Regionale samenwerking, zelfstandig vervoer, vervoer op maat en openbaar vervoer.

Welzijn, gezondheid en ondersteuning

Ondersteuning op het gebied van gezondheid en zorg is een taak die onder andere via de Wmo bij gemeenten belegt is. Welzijn (een gevoel van welbevinden) wordt door meer dan alleen fysieke gezondheid bepaald.

Bij het stellen van onze doelen voor het onderwerp welzijn, gezondheid & ondersteuning hebben we rekening gehouden met de volgende sub onderwerpen: Gezondheidsbeleid, gezondheidszorg, ondersteuning en welzijn.

2.2.2. Onderwerpen die altijd van belang zijn

Toegankelijkheid

is altijd een eerste voorwaarde om mee te kunnen doen. Wanneer het OV niet rolstoeltoegankelijk is, kun je niet naar je werk. Wanneer afspraken bij de gemeente alleen telefonisch gemaakt kunnen worden, kun je met een gehoorbeperking geen afspraken maken. Het moet dus voor iedereen mogelijk zijn ergens (letterlijk) toegang te krijgen en ook weer veilig weg te gaan (uitgankelijkheid).

Veiligheid

Bij veiligheid gaat het erom dat iemand zich veilig voelt in zijn of haar directe leefomgeving en in huis. Het gaat hier ook om het voorkomen van geweld, misbruik en uitbuiting van kwetsbare burgers.

Beleidsvorming

Toegankelijkheid of inclusie is versnipperd over diverse afdelingen en beleidsterreinen binnen de gemeente. Doordat dit zo versnipperd is, wordt hier nog al eens hinder door ervaring. Inclusie betekent dat we alle afdelingen en alle beleidsterreinen op elkaar afstemmen betreffende toegankelijkheid en inclusie. Op alle beleidsterreinen dient hier rekening mee gehouden te worden.

Niets over ons zonder ons

Voor een goede uitvoering van het VN-verdrag is het noodzakelijk om (ervaring)deskundigen te betrekken in zowel de voorbereiding als de uitvoering.

Informatie & communicatie

Informatie moet voor alle inwoners toegankelijk zijn, met of zonder beperking. Hierbij gaat het enerzijds over de toegankelijkheid van informatie en anderzijds over de juiste informatie op de juiste plek.

Bewustwording

Is nodig om inwoners EN medewerkers niet alleen de gemeente maar ook andere organisaties /clubs/stichtingen etc. zich te laten realiseren dat er drempels zijn in de samenleving voor mensen met een beperking. Het bewust maken al deze mensen draag bij aan het implementeren van inclusie in het dagelijks leven van de mens. Bewustwording is nodig om te voorkomen dat gemaakte "fouten" achteraf opgelost moeten worden en dat mensen een eerlijke kans krijgen om ergens aan te participeren.

3. Uitvoeringsprogramma

Voor de implementatie van het VN-verdrag en inclusie in onze Hulster samenleving is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Het programma bestaat uit twaalf onderwerpen. Bij ieder onderwerp wordt een toelichting en een advies gegeven, wat we willen bereiken, wat we er voor gaan doen om de gestelde doelen te behalen.

Voor het behalen van de doelen wordt gebruik gemaakt van zogeheten quick-wins. Dit zijn relatief makkelijke, maar voornamelijk (snel)haalbare oplossingen die met beperkte kosten een groot effect teweeg kunnen brengen.

Tijdens de inventarisatie is gebleken dat de gemeente Hulst op verschillende onderwerpen al veel doet als het gaat om begeleiding of ondersteuning van mensen die dit nodig hebben omwille van een beperking in de breedste zin van het woord. Dit is misschien niet altijd even goed zichtbaar maar ontbreken zeker niet in het beleid. Toch zijn er ook nog een aantal verbeterpunten waar we als gemeente aan kunnen werken of bijdragen. Deze verbeterpunten staan in paragraaf 3.1 en 3.2 weergegeven.

3.1. Onderwerpen die altijd van belang zijn

Bewustwording

Toelichting

Een inclusieve gemeente start met bewustwording; mensen met een beperking maken, net als mensen zonder beperking, vanzelfsprekend deel uit van het leven in onze samenleving. De inclusieve samenleving is eerst een proces van bewustwording, dat werd duidelijk tijdens verschillende bijeenkomsten die gehouden zijn tijdens de ontwikkeling van de lokale inclusie agenda. Zonder bewustwording en realisatie van de noodzaak om bepaalde activiteiten anders aan te pakken of anders uit te voeren, zal onze "Hulster" samenleving nooit de gewenste inclusie bereiken.

Doel

Ons doel is om de samenleving bewust te maken van het feit dat er in onze omgeving nog veel verbeterd kan worden willen mensen met een beperking net zo kunnen meedoen als mensen zonder beperking. We gaan niet alleen verder met het creëren van bewustwording binnen het gemeentelijke bestuursorgaan

zelf, maar ook bij organisaties en inwoners. De verantwoording voor een inclusieve samenleving ligt bij iedereen. We willen ondernemers, organisaties, vrijwilligers en inwoners een handreiking geven om een eigen visie te ontwikkelen op het gebied van inclusie zodat iedereen mee kan helpen onze omgeving toegankelijker te maken. Ook willen we hiermee bereiken dat mensen zich bewuster worden van een ander, taboes doorbreken en dit onderwerp bespreekbaar maken.

Plan van aanpak

- In samenwerking met Stichting Drempelvrij Hulst worden verschillende activiteiten en bijeenkomsten georganiseerd kennis bij ondernemers te creëren of vergroten.
- We proberen zoveel mogelijk organisaties, ondernemers, instanties en vrijwilligers een convenant te laten ondertekenen waarmee zij aangeven te zullen werken aan inclusiviteit binnen de organisatie.
- We besteden jaarlijks tijdens de week van de toegankelijkheid extra aandacht aan het onderwerp.
- We zullen vanuit de gemeente aandacht besteden aan het onderwerp inclusie - VN-verdrag - toegankelijkheid door het delen van berichten via Social Media of via het advertentieblad.

Fysieke toegankelijkheid

Toelichting

Fysieke toegankelijkheid is de eigenschap van buitenruimten, gebouwen en woningen die maakt dat mensen - divers als ze zijn - er kunnen doen wat ze er volgens de bestemming moeten kunnen doen. Voor het thema fysieke toegankelijkheid, zullen we ons richten op alle schoolgebouwen in de gemeente Hulst, alle dorpscentra en sportaccommodaties. Ook kijken we naar de openbare ruimte in het beheer van de gemeente Hulst.

Bushaltes worden in deze inclusie agenda niet als actiepoint opgenomen omdat er met de provincie in het verleden al afspraken gemaakt zijn over welke bushaltes met prioriteit toegankelijk gemaakt moesten worden. Al deze haltes zijn reeds toegankelijk gemaakt. Daarnaast zijn er nog haltes die toegankelijk gemaakt moeten worden onder de noemer "werk met werk". Dit betekent dat indien er haltes binnen een projectgebied liggen van een reconstructie of groot onderhoud, deze in combinatie met de werkzaamheden toegankelijk worden gemaakt.

Doel

Een omgeving waarin iedereen volwaardig mee kan doen in de maatschappij. Dit betekent dat iedereen met een (lichamelijke) beperking geen beperking ervaart bij het binnengaan en gebruik van faciliteiten in onze accommodaties. Hierbij kunnen kinderen/jongeren met een lichamelijke beperking zelf kiezen naar welke school ze gaan omdat alle scholen in de gemeente Hulst fysiek toegankelijk zijn. Zo kan iedereen deelnemen aan activiteiten in buurthuizen en zijn sportaccommodaties ook goed toegankelijk supporters.

Plan van aanpak

- Om de fysieke toegankelijkheid van de accommodaties te verbeteren, zal gewerkt worden met zo veel mogelijk quick wins. Deze quick winst moeten er voor zorgen dat gebouwen met slimme aanpassingen beter toegankelijk worden. Denk hierbij aan het plaatsen van permanente dorpel overbruggingen, parkeerplaatsen voorzien van gehandicaptenparkeerplaatsen, het juist afstellen van deurdrangers etc. Ingrijpende veranderingen worden opgenomen in het accommodatiebeleid van de gemeente Hulst.
- We zorgen er voor dat fysieke toegankelijkheid wordt ingebed in het dagelijks beleid op nieuwbouwplannen en inrichting van openbare ruimte door (extra) controles uit te voeren en kennis van noodzaak bij ontwerpers/aannemers te verbeteren.

Beleidsvorming

Toelichting

Inclusief beleid houdt idealiter rekening met alle uitsluitingsgronden: leeftijd, gender, seksuele voorkeur, beperking, etniciteit en religie. Het is als gemeente de kunst om al deze gronden mee te nemen en zo impliciete en expliciete uitsluiting te voorkomen voor alle burgers. Om er voor te zorgen dat iedereen volwaardig kan participeren in de "Hulster samenleving" is het van belang dat alle afdelingen en beleidsterreinen binnen de gemeente meehelpen aan deze inclusie.

In het voorjaar van 2019 is bijvoorbeeld al, in samenwerking met stichting Drempelvrij Hulst, de evenementennota aangepast. Hier is een paragraaf over de toegankelijkheid van evenementen in opgenomen.

Doel

Ons doel is om inclusie en fysieke toegankelijkheid verder te implementeren in het dagelijks beleid van de gemeente. We gaan de kennis over inclusie en noodzaak over fysieke toegankelijkheid onder medewerkers vergroten waardoor er standaard rekening gehouden wordt met inclusie wanneer beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd.

Plan van aanpak

- Op termijn worden bij het wijzigen van beleidsnota's rekening gehouden en invulling geven aan inclusie die past bij het betreffende onderwerp.
- We creëren meer bewuste noodzaak bij medewerkers door kennisoverdracht en het geven van voorlichtingen en het is hier van belang dat ook het college wordt voorzien van de nodige kennis over inclusie.
- De beoordeling op het inclusief zijn van beleidsstukken kan extra worden toegevoegd aan het beleidsproces. De afdelingshoofden zien erop toe dat dit wordt nageleefd. Op lange termijn streven naar een beoordeling door medewerkers zelf.
- We verkennen de mogelijkheden om toegankelijkheidsthema's actief op te nemen in ons vergunningenbeleid.
- Inclusiviteit bij (culturele)evenementen wordt opgenomen als criterium voor de toekenning van vergunningen.

Informatie en communicatie

Toelichting

Belangrijke informatie moet voor iedereen beschikbaar en raadpleegbaar zijn. Onze wereld wordt steeds digitaler waardoor het ook makkelijker wordt om informatie op verschillende manieren beschikbaar te stellen. Echter dit wordt in de praktijk nog niet altijd gedaan. Vaak wordt alleen gebruik gemaakt van tekstuele informatie. Voor bijvoorbeeld mensen met een visuele beperking is deze informatie vaak niet of moeilijk bruikbaar. Ook kan een tekst zodanig moeilijk geschreven zijn dat iemand met laaggeletterdheid de tekst moeilijk begrijpt.

Doel

Ons doel is om alle gemeentelijke informatie toegankelijk te maken. We willen dat al onze inwoners toegang hebben tot de gemeentelijke diensten via een weg die het beste bij hen past.

Plan van aanpak

- We bekijken het ontwerp van de website opnieuw en voeren waar nodig aanpassingen door om de website beter toegankelijk te maken.
- We gaan de website voorzien van een toegankelijkheid logo.
- Intern wordt aandacht besteed aan het schrijven van brieven en teksten op B1-niveau. (begrijpend schrijven)
- We zorgen voor meerdere communicatievormen; visueel, auditief etc.

Veiligheid

Toelichting

Mensen met een beperking zijn voor hun veiligheid voor een belangrijk deel afhankelijk van hun naasten en degenen die hen begeleiden en ondersteunen. Zij zijn vaak extra kwetsbaar voor risico's vanwege hun beperkingen. De gemeente heeft hierbij ook een signalerende rol.

Doel

Het doel is om, een (digitale) omgeving te creëren met informatie over preventie van veiligheid schending en informatie over het vinden van de nodige instanties om waarbij de verschillende partijen worden betrokken in het proces. De juiste ondersteuning bieden door bijvoorbeeld de stichting Hulst voor Elkaar, de klantmanagers Wmo en zorg- en welzijnsinstellingen.

Plan van aanpak

- Voor het inzichtelijk maken en beschikbaar hebben van de benodigde informatie wordt een sociale kaart ontwikkeld.

Niets over ons zonder ons

Toelichting

'Niets over ons, zonder ons', dat is het motto van het VN-Verdrag Handicap. (Ervaring)deskundige inwoners, daar moet je als gemeente gebruik van maken. In de gemeente Hulst wordt al samengewerkt met de stichting Drempelvrij Hulst. Daarnaast is er ook nog een Zeeuws-Vlaamse werkgroep; Vn-verdrag,

met ervaringsdeskundigen van verschillende organisaties en beleidsmedewerkers uit de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten.

Doel

Het doel is om de contacten met stichting Drempelvrij Hulst te onderhouden en waar mogelijk de samenwerking nog te verbeteren. Daarnaast gaan we samen op zoek naar meer ervaringsdeskundigen om ons draagvlak te verbreden en de deskundigheid op dit terrein te verbeteren.

Plan van aanpak

- We behouden het intensief contact met stichting Drempelvrij Hulst.
- We zetten de Zeeuws-Vlaamse samenwerking voort in de werkgroep VN-verdrag handicap.
- We gaan samen op zoek naar ervaringsdeskundigen die we kunnen aanstellen als ambassadeurs en kunnen inzetten bij bepaalde vraagstukken. We zullen hiervoor contacten leggen met verschillende zorginstanties en vrijwilligersorganisaties in de gemeente Hulst.

3.2. Levensdomeinen

Vrije tijd

Toelichting

Een veelzijdig en veelzeggend onderwerp; Vrije tijd. Een onderwerp waar de gemeente aan kan bijdragen op zowel sociaal, fysiek als informatief vlak. Binnen de gemeente Hulst zijn vele vormen van vrijetijdsbesteding, zowel binnen de culturele, evenementen als de sportsector. Vrijetijdsbesteding in de directe omgeving (sporten en spelen) is ruim voorhanden. Hulst is daarnaast een toeristisch interessante stad.

Voor het onderwerp Vrije tijd stellen we doelen op de invulling van cultuur, evenementen en sport. Daarnaast stellen we ook doelen op de handhaving van inclusief beleid op evenementen. In deze agenda ligt de nadruk op het VN verdrag handicap maar in de onze gemeente zien we inclusie in vrije tijd als een breder begrip dan alleen inclusie voor mensen met een beperking. Bij inclusie op het onderwerp vrije tijd kijken we naar alle doelgroepen in onze samenleving. Denk bij deze doelgroepen niet alleen aan mensen met een fysieke of verstandelijke beperking, maar ook mensen die anderstalig zijn of eenzame ouderen en jongeren. In dit onderwerp verbinden we de inclusie van mensen met een beperking aan de inclusie in de breedste zin van het woord.

Doel

We stellen als doel voor cultuur en evenementen dat we inclusie verder gaan implementeren in bestaande en toekomstige evenementen. We willen dat organisatoren bewust rekening houden met inclusie tijdens het organiseren van (culturele)evenementen. Hiervoor zullen we kijken wat er voor nodig is om dit goed te kunnen stimuleren. Ook wordt hier bij het onderwerp beleidsvorming doelen voor gesteld.

We hebben daarnaast als doel om het controleren op de fysieke toegankelijkheid van evenementen structureel in te bedden in het uitvoeringsplan.

Op het onderwerp sport stellen we ons tot het doel om kinderen en jongeren met en zonder beperking meer samen te laten sporten. Daarvoor willen we bij onze reguliere sportclubs meer bewustwording creëren door meer aandacht te besteden aan sporten met een beperking.

Plan van aanpak

- Voor de handhaving van evenementen worden een checklist opgesteld die door handhavers gebruikt kan worden tijdens de toetsing van evenementen.
- Het aanvraagformulier voor een evenementenvergunning wordt zo aangepast dat de organisatie vooraf al dient aan te geven wat zij zullen doen aan de fysieke toegankelijkheid van hun evenement.
- Vanuit het Zeeuws sport akkoord worden aangepaste sportclubs opgezet. Samen met Stichting Hulst voor Elkaar wordt aan "uitwisseling" gedaan waarbij leden van deze aangepaste sportclubs samen gaan sporten met leden van algemene sportclubs.
- Inclusiviteit wordt opgenomen als criterium voor het toekennen van subsidies voor evenementen.

Werk en inkomen

Toelichting

Het betreft hier; Het hebben van een duurzame baan en maken van baanafspraken met ondernemers binnen de gemeente. Het creëren van mogelijkheden voor mensen met een beperking en het trainen van vrijwilligers, medewerkers, management op het omgaan met werknemers met een beperking. Het kunnen bieden van aangepast werk en aangepast werkplekken.

Het zijn allemaal voorbeelden die bij het onderwerp werk en inkomen aan de orde komen. Aan de gemeente de taak om organisaties te stimuleren, bewust te maken van de noodzaak en het begeleiden in de juiste richting.

De gemeente Hulst zet zich in om passend werk te vinden voor o.a. mensen met een beperking. Daarbij wordt in de gemeente ook gebruik gemaakt van de mogelijkheid van beschermd werk als blijkt dat voor arbeidsdeelname een aangepaste en beschermde werkomgeving nodig is. Daarnaast kunnen personen zonder sollicitatieplicht rekenen op een vrijwilligersvergoeding.

Ook worden opleidingsmogelijkheden aangeboden zodat men aan de slag kan binnen een bedrijf. De gemeente zet zich in om baanafspraken te maken met werkgevers binnen de gemeente en daarbij bestaat ook de mogelijkheid om op basis van Social Return on Investment aan de slag te gaan. Helaas wordt hier in de gemeente nog te weinig gebruik van gemaakt. Ook verdient het werken bij de gemeente zelf en het toegankelijk hebben van deze bedrijfsgebouwen de aandacht.

Doel

Als doel is gesteld, dat we willen kijken naar een nieuwe interne aanpak waarbij meer mensen met een beperking aan de slag kunnen bij de gemeente. Niet alleen op de afdeling Gemeentewerken maar ook op onze andere afdelingen in het Stadhuis. We hebben als doel om minimaal 5 personen te plaatsen in het Stadhuis en de Gemeentewinkel.

We gaan aan de slag om werkgevers beter te informeren over de mogelijkheden die er bestaan om bijvoorbeeld subsidies te krijgen om een werkplek toegankelijk te maken en mensen met een beperking te begeleiden binnen het bedrijf. Bewustwording staat hier centraal met als doel meer ondernemers bereid te krijgen hun bedrijf open te stellen voor mensen met een beperking.

Als laatste zullen we kijken naar het vrijwilligersbeleid vanuit de gemeente en de vergoeding die hiermee samenhangt.

Plan van aanpak

- Aan de hand van jobcarving, waarbij bepaalde functies worden opgesplitst zal formatieruimte worden gecreëerd in het Stadhuis en de Gemeentewinkel zodat mensen met een beperking kunnen instromen.
- In de week van de toegankelijkheid besteden we extra aandacht aan inclusiviteit bij ondernemers. Ondernemers worden van informatie voorzien over de mogelijkheden van bijvoorbeeld subsidies en de noodzaak om stageplaatsen of werkplekken beschikbaar te stellen.
- Het vrijwilligersbeleid zal worden geanalyseerd en waar mogelijk worden aangepast.

Thuis

Toelichting

Thuis staat voor passend woningaanbod, toegankelijke informatie over dit aanbod. Zelfstandig kunnen wonen in een woning die aangepast is naar de behoefte van de bewoner met zorg en ondersteuning waar dit nodig is. Thuis staat ook voor de bereikbaarheid van de sociale omgeving maar ook bereikbaarheid van de woning zelf. De regie in eigen handen nemen voor bewoners om er voor te zorgen dat zij langer, veilig en comfortabel kunnen blijven wonen waar ze nu wonen.

Doel

Voor het doel van dit onderwerp nemen we de zeven speerpunten uit de woonzorgvisie die door onze gemeente ontwikkeld worden. Met deze speerpunten wordt het doel gesteld dat inwoners van Hulst zelfstandig en zelfredzaam kunnen wonen in een geschikte wonen en kunnen deelnemen aan de samenleving in een veilige, aantrekkelijk en vitale woon- en leefomgeving, met of zonder passende ondersteuning. Het doel uit de woonzorgvisie past daarmee perfect in dit onderwerp van de inclusie agenda.

Plan van aanpak

- Om sturing te geven aan het proces wonen-welzijn-zorg heeft de gemeente de ambitie om met professionals en burgers samen te werken in een netwerk op het gebied van de ontwikkeling van beleid.
- De rol van de gemeente is het bewaken van het algemeen belang, het stellen van prioriteiten en het uitdagen van andere partijen om hetzelfde te doen voor hun deelbelangen.
- Bij het tot stand komen van de woonzorgvisie en het opstellen van daaruit volgende uitvoeringsprogramma's wordt de participatie van burgers en professionals vormgegeven in coproductie.
- Er is sprake van een netwerkorganisatie met gelijkwaardige inbreng.

Welzijn, gezondheid en ondersteuning

Toelichting

Als een goede gezondheid niet vanzelfsprekend is, is het belangrijk dat je in je eigen woonomgeving passende hulp kunt invoeren. Zo hebben we in de gemeente Hulst de stichting Hulst voor Elkaar, het lokale aanspreekpunt voor hulpvragen. De medewerkers zijn getraind in herkenning van en omgang met al dan niet zichtbare beperkingen. Op beleidsniveau voert de gemeente de regie. De uitvoering van de activiteiten rondom welzijn, gezondheid en ondersteuning worden door verschillende private organisaties uitgevoerd.

Doel

Wij stellen als doel om, passende maatregelen te nemen die nodig zijn om personen met een handicap toegang te verschaffen tot de ondersteuning die zij mogelijk behoeven. Het gaat daarbij om ondersteuning die noodzakelijk is om volwaardig deel uit te kunnen maken van de samenleving bij de uitoefening van hun handelingsbekwaamheid. In de samenwerkingsafspraken met de Stichting Hulst voor Elkaar zal hiervoor aandacht zijn. Daarbij streven we ernaar dat projecten welke plaatsvinden op het gebied van bewegen, sporten en/ of een actieve leefstijl ook toepasbaar zijn bij mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking.

Ook willen we ervoor zorgen dat de toegang tot het sociaal domein voor mensen met een licht verstandelijke beperking zo eenvoudig mogelijk wordt gemaakt. Daarbij willen we de activiteiten omtrent deze onderwerpen behouden en waar nodig verbeteren.

Plan van aanpak

- De regionale gezondheidsnota zal binnen afzienbare tijd vernieuwd worden. Daarbij streven we naar de opname van een lokale paragraaf waarin vermeld staat wat wij op lokaal niveau zullen doen aan de stimulering, acceptatie en bewustwording van de noodzaak voor aandacht bij mensen met een beperking betreffende gezonde voeding etc.
- We doen onderzoek naar de toegankelijkheid van het sociaal domein en zullen deze aanpassen waar nodig. Hiervoor maken we gebruik van de Tool <https://www.toegangsociaaldomein.nl>. We stellen onszelf de vraag of de gemeente toegankelijk genoeg is wanneer mensen onze ondersteuning nodig hebben.

Vervoer

Toelichting

Bij vervoer denkt men al snel aan het openbaar vervoer, maar onder vervoer valt ook bewegwijzering, verkeerslichten & drempels. Maar ook parkeerplaatsen/-garages en stallingen. Effectieve maatregelen nemen om de persoonlijke mobiliteit van personen met een beperking met de grootst mogelijke mate van zelfstandigheid te waarborgen. Bijvoorbeeld in het openbaar vervoer, de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap faciliteren op de wijze en op het tijdstip van hun keuze tegen een betaalbare prijs. Vervoer omvat dus, het zelfstandig vervoer, openbaar vervoer, vervoer op maat en regionale samenwerkingen.

Doel

Als doel wordt gesteld om een pilot op te zetten waarbij behoeften van verschillende doelgroepen worden gebundeld. Behoeften in het openbaar vervoer, vervoer op maat en regionaal vervoer. Hierbij zal alleen het openbaar vervoer nog beschikbaar zijn op de meest drukke tijden en lijnen. Voor de zogenoemde daluren wordt dan ander soort vervoer ingezet om mensen van A naar B te krijgen.

Plan van aanpak

- Door de gemeenten wordt samen met de provincie een plan opgesteld. De provincie zal uiteindelijk besluiten of dit tot een pilot kan leiden. Het is daarbij nog wel de vraag of deze pilot zal plaatsvinden in de regio Zeeuws-Vlaanderen.

Onderwijs en Ontwikkeling

Toelichting

Wanneer men denkt aan het Vn-verdrag en inclusie op het gebied van onderwijs en de rol van de gemeente, denkt men al snel aan huisvesting en fysieke toegankelijkheid van de schoolgebouwen. Als gemeente hebben wij inderdaad de taak om toe te werken naar de verbetering van de algehele toegankelijkheid van onderwijsgebouwen. Toch zijn er nog een aantal andere onderwerpen binnen onderwijs en ontwikkeling waar vanuit de gemeente aandacht aan besteed kan worden.

De gemeente Hulst beschikt over een divers aanbod in onderwijs. In totaal zijn er dertien scholen voor het basisonderwijs, één school voor speciaal basisonderwijs en één school in het voorgezet onderwijs met een afdeling voor het speciaal voortgezet onderwijs.

Ten opzichte van andere gemeenten is de gemeente Hulst een relatief kleine gemeente zonder middelbaar beroepsonderwijs of hoger onderwijs. Dit betekent dat wij als gemeente niet op ieder onderdeel van het onderwerp onderwijs en ontwikkeling ingaan omdat we hier geen faciliteiten voor hebben.

Betreffende inclusie in het onderwijs en in de ontwikkeling van kinderen, doen we zeker niet onder voor grote steden en gemeenten. Zo zijn er verschillende organisaties actief in onze gemeente die zich bezighouden met de ontwikkeling en eventuele begeleiding van onze kinderen. Uit onderzoek blijkt dat er al verschillende leerlingen met een beperking naar onze scholen gaan. Voor aangepast lesmateriaal hebben we verschillende stichtingen die subsidiëren. Er lopen verschillende programma's om kwetsbare jongeren te integreren in het lokale bedrijfsleven. Kinderen worden vanaf jongs af aan gemonitord en getoetst waardoor op jonge leeftijd gezocht kan worden naar een passende oplossing, al dan niet een oplossing in het regulier onderwijs of een oplossing in het speciaal onderwijs. Wat betreft onderwijs en ontwikkeling hebben en bieden wij in onze gemeente veel oplossingen die het beste bij het kind past.

Doel

Met al het bovenstaande toelichting zou je jezelf kunnen afvragen wat de gemeente nog kan bijdragen om het onderwerp onderwijs en ontwikkeling nog inclusiever te maken. We zijn van mening dat we onze onderwijssystemen wel realistisch moeten houden in het belang van de ontwikkeling van onze kinderen.

Wat we nog kunnen doen aan inclusie op het gebied van onderwijs en ontwikkeling is, dat we het niveau waarop we nu zorgen voor onze kinderen, behouden blijft.

Ook gaan we er voor zorgen dat de algehele toegankelijkheid van onze schoolgebouwen verbeterd wordt, zodat de leerlingen die er nu op school zitten of er in de toekomst naar school gaan geen extra fysieke hinder ervaren.

We willen er ook voor zorgen dat er op alle niveaus van het onderwijs, dus ook onder jonge kinderen, een bevordering plaatsvindt van een respectvolle houding ten opzichte van de rechten van personen met een beperking. De bewustwording vergroten bij leerlingen zonder beperking, zal er in de toekomst voor zorgen dat taboes omtrent mensen met een beperking worden doorbroken.

Kinderen op een zo tijdige mogelijk moment extra aandacht en ondersteuning bieden. Vroeg signalering kan er voor zorgen dat deskundigen nog eerder actie ondernemen.

Plan van aanpak

- Er is een inventarisatie opgemaakt van de fysieke toegankelijkheid van onze schoolgebouwen. Aanpassingen aan schoolgebouwen zal gedaan worden aan de hand van quick wins. Deze quick wins zorgen ervoor dat de algehele toegankelijkheid verbeterd wordt.
- We gaan bewustwording creëren bij leerlingen door speciale lespakketten aan te bieden aan scholen die ze kunnen gebruiken in de les. Daarbij wordt gekeken naar het geven van gastcolleges door de medewerkers van Jeugd en Jongerenwerk van stichting Hulst voor Elkaar.
- Ook gaan we de bewustwording bij lokale bedrijven/ondernemers vergroten zodat we een breed scala krijgen aan bedrijven waar kwetsbare jongeren stage kunnen lopen of in de toekomst kunnen gaan werken.

4. Tijdsplan

Hieronder wordt beschreven wanneer welk onderwerp wordt uitgelicht. In deze periode zullen we ons expliciet richten op de doelen die bij het betreffende onderwerp zijn gesteld. Omdat veel activiteiten ondergebracht zijn in bestaande projecten, zullen sommige activiteiten worden uitgevoerd wanneer een onderwerp nog niet wordt uitgelicht. Daarbij zal tijdens de uitlicht periode gekeken worden of doelen zijn behaald of niet. Per half jaar worden er twee onderwerpen uitgelicht.

Onderwerp	Beoordeeld in
Bewustwording	Januari 2020
Fysieke toegankelijkheid	Juni 2020
Beleidsvorming	Juni 2020
Informatie en communicatie	December 2020

Niets over ons, zonder ons	December 2020
Vrije tijd	Juni 2021
Werk en inkomen	Juni 2021
Thuis	December 2021
Welzijn, gezondheid en ondersteuning	December 2021
Veiligheid	Juni 2022
Onderwijs en Ontwikkeling	Juni 2022

5. Financieel overzicht

Voor het behalen van de gestelde doelen bij de verschillende onderwerpen worden verschillende kosten gemaakt. Omdat we ervoor gekozen hebben om doelen te stellen die zoveel mogelijk passen bij onze bestaande projecten of geplande projecten, worden veel doelen gedekt met het budget dat voor deze projecten beschikbaar is of wordt gesteld. Toch zijn er een aantal onderdelen die een apart budget vragen van het bestaande budget. Enkele financieringen zijn eenmalig maar enkele zullen ook jaarlijks terugkomen.

Hieronder wordt een opsomming gemaakt van de totale kosten waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen eenmalige kosten, jaarlijkse kosten en kosten die gedekt worden in een reeds beschikbaar budget.

Onderwerp	budget	Toelichting
Bewustwording	€ 300,00	kosten voor de activiteiten worden zoveel mogelijk binnen bestaand budget gedekt. Er wordt per jaar een bedrag van € 300,- gereserveerd voor het organiseren van activiteiten, vergoedingen van vervoer etc. Wanneer een groter budget nodig is zal hier middels advies aan het college budget voor worden aangevraagd en worden gekeken of dit binnen het bestaande budget past.
	€ 5.000,00	Voor het organiseren van de informatiebijeenkomst in de week van de toegankelijkheid 2019 wordt een bedrag van maximaal € 5.000,- beschikbaar gesteld. Dit wordt gefinancierd uit bestaand budget WMO
fysieke toegankelijkheid	€ 20.000,00	Voor het verbeteren van de algehele toegankelijkheid van de accommodaties wordt eenmalig een bedrag van € 20.000,- gereserveerd voor het realiseren van Quick wins. (dorpeloverbruggingen, herbestrating etc.)
Beleidsvorming	€ -	Het implementeren van inclusie in het gemeentelijke beleid wordt gedaan binnen bestaande budgetten
informatie en communicatie	€ 2.000,00	Voor het organiseren van taalcursussen leren schrijven op B1-niveau wordt eenmalig een bedrag van € 2.000,- begroot. Alle activiteiten bij dit onderwerp worden gefinancierd uit bestaand budget.
Veiligheid	€ 15.000,00	Voor het ontwikkelen van de sociale kaart is € 15.000,- beschikbaar gesteld. Dit bedrag is opgenomen in de het uitvoeringsbudget voor Hulst voor Elkaar.
Niets over ons zonder ons	€ 500,00	Naast de jaarlijkse onkostenvergoeding van +/- € 5.000,- voor stichting drempelvrij Hulst, wordt er jaarlijks nog een bedrag van € 500,- beschikbaar gesteld om te voorzien in onkosten die gemaakt worden door ambassadeurs. Deze kosten worden gefinancierd uit bestaand budget.
Vrije Tijd	€	Voor het onderwerp Vrije tijd wordt in eerste instantie met bestaand budget gewerkt. Wanneer blijkt dat er extra budget nodig is, zal hier middels een apart advies naar het college financiering beschikbaar voor worden gesteld.
Werk en inkomen	€ -	Budget voor werk en inkomen is nog niet vast te stellen, dit wordt per persoon anders bepaald. Door gemeente wordt betaald: het 1e halfjaar 50% van het wettelijk

		minimumloon, daarna 70% van het verschil tussen de feitelijke loonwaarde en het minimumloon.
Thuis	€ 6.000,00	Voor de Woonzorgvisie wordt apart een budget geraamd van € 6.000,--
Welzijn gezondheid en ondersteuning	€ -	Kosten voor activiteiten worden gefinancierd uit bestaand budget.
Vervoer	€ -	Budget voor het onderwerp vervoer is nog niet vast te stellen, dit is afhankelijk van de keuze die wordt gemaakt om de pilot wel of niet in de gemeente Hulst uit te zetten. De kosten voor toegankelijk maken van de bushaltes worden opgenomen in de "overall" bestekposten binnen het project.
Onderwijs en ontwikkeling	€ 5.000,00	Voor het aanschaffen van lespakketten en het opzetten van het bewustwordings plan is een bedrag van € 5.000,- - begroot. De algehele toegankelijkheid van de schoolgebouwen wordt meegenomen in het budget van de fysieke toegankelijkheid.
Totaalbedrag	€ 53.800,00	
Extra Beschikbaar te stellen bedrag door college	€ 25.000,00	Kosten voor de het onderwerp fysieke toegankelijkheid en Onderwijs & Ontwikkeling kunnen niet worden gedekt uit het bestaande budget. Hier is eenmalig extra budget voor nodig.

Dit besluit werd in de raadsvergadering van 7 november 2019 aangenomen.

*De gemeenteraad van de gemeente Hulst,
De griffier*

De Raadsvoorzitter